A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (nyolcadik tanács)

2023. április 26.*

„Előzetes döntéshozatal – A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke – Bevándorlási politika – 2008/115/EK irányelv – A harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normák és eljárások – A 6. cikk (2) bekezdése – Hároméves beutazási tilalommal párosuló kiutasítási határozat – Valamely másik tagállam által kibocsátott érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár – Az e másik tagállam területére távozás ezen állampolgár számára való lehetővé tételének a nemzeti rendőrhatóság általi elmulasztása e kiutasítási határozat vele szemben történő meghozatala előtt”

A C-629/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (göteborgi bevándorlásügyi közigazgatási bíróság, Svédország) a Bírósághoz 2022. október 7-én érkezett, 2022. szeptember 27-i határozatával terjesztett elő az

A. L.

és

a **Migrationsverket**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: M. Safjan tanácselnök (előadó), N. Piçarra és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: P. Pikamäe,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint a Bíróság az eljárási szabályzatának 99. cikke alapján, indokolt végzéssel határoz,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: svéd.

Végzést

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 348., 98. o.) 6. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az A. L., Svédországban jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár és a Migrationsverket (bevándorlási hivatal, Svédország) között az utóbbi azon határozata tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelyben elutasította az A. L. által a vele szemben a svéd rendőrhatóság által elfogadott kiutasítási határozattal és az e határozathoz kapcsolódó, Svédországba való beutazási tilalommal szemben benyújtott közigazgatási jogorvoslati kérelmet.

A jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2008/115 irányelv „Tárgy” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv megállapítja a tagállamok által alkalmazandó, a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatéréséről szóló közös normákat és eljárásokat, összhangban a közösségi jog általános elveiként szereplő alapvető jogokkal és a nemzetközi joggal, beleértve a menekültek védelmét és az emberi jogi kötelezettségeket.”

4 Ezen irányelv „Alkalmazási kör” című 2. cikkének (2) bekezdése előírja:

„A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák ezt az irányelvet azokra a harmadik országbeli alábbi állampolgárokra:

a) akiktől [a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2006. L 105., 1. o.)] 13. cikkével összhangban megtagadták a beutazást, vagy akiket az illetékes hatóságok valamely tagállam külső határának szárazföldi, tengeri vagy légi úton történő illegális [helyesen: jogellenes] átlépése kapcsán fogtak el vagy tartóztattak fel, és akik ezt követően nem kaptak engedélyt vagy jogot az adott tagállamban való tartózkodásra;

b) akiket a nemzeti jogszabályok szerint büntetőjogi szankcióként vagy büntetőjogi szankció következményeként utasítanak ki, vagy akik kiadatási eljárás alatt állnak.”

5 Az említett irányelv „Kedvezőbb rendelkezések” címet viselő 4. cikke kimondja:

„(1) Ezen irányelv nem érinti az alábbi kedvezőbb rendelkezéseket:

a) két- vagy többoldalú megállapodások a Közösség, vagy a Közösség és tagállamai és egy vagy több harmadik ország között;

b) két- vagy többoldalú megállapodások egy vagy több tagállam és egy vagy több harmadik ország között.

(2) Ez az irányelv nem érinti a bevándorlási és menekültügyi tárgyú közösségi vívmányokban megállapított azon rendelkezéseket, amelyek a harmadik országbeli állampolgár szempontjából kedvezőbbek lehetnek.

(3) Ez az irányelv nem sérti a tagállamok jogát arra, hogy olyan rendelkezéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn, amelyek kedvezőbbek azokra a személyekre nézve, akikre ezen irányelv vonatkozik, feltéve, hogy az ilyen rendelkezések összeegyeztethetőek ezzel az irányelvvel.

(4) Harmadik államok azon állampolgárai tekintetében, akikre a 2. cikk (2) bekezdés a) pontja értelmében ez az irányelv nem alkalmazandó, a tagállamok:

a) biztosítják, hogy az említett állampolgárokkal szemben alkalmazott bánásmód és védelmük mértéke nem kedvezőtlenebb a 8. cikk (4) és (5) bekezdésében (kényszerítő intézkedések alkalmazásának korlátozása), a 9. cikk (2) bekezdés a) pontjában (a kitoloncolás elhalasztása), a 14. cikk (1) bekezdés b) és d) pontjában (sürgősségi egészségügyi ellátás és a kiszolgáltatott személyek igényeinek figyelembevétele), valamint a 16. és 17. cikkben (az őrizet körülményei) foglaltaknál, és

b) tiszteletben tartják a visszaküldés tilalmának elvét.”

6 Ugyanezen irányelv „Kiutasítási határozat” címet viselő 6. cikke szerint:

„(1) A tagállamok a (2)–(5) bekezdésben említett kivételek sérelme nélkül a területükön illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kiutasítási határozatot adnak ki.

(2) A valamely tagállam területén illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó és egy másik tagállam által kibocsátott érvényes tartózkodási engedéllyel vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgároknak haladéktalanul távozniuk kell az engedélyt kibocsátó tagállam területére. Amennyiben az érintett harmadik országbeli állampolgár nem teljesíti ezt a kötelezettséget, vagy ha a közrend érdekében vagy nemzetbiztonsági okokból szükséges a harmadik országbeli állampolgár azonnali távozása, az (1) bekezdés alkalmazandó.

(3) A tagállamok tartózkodhatnak a területükön illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárra vonatkozó kiutasítási határozat kiadásától, ha az érintett harmadik országbeli állampolgárt valamely másik tagállam – az ennek az irányelvnek a hatálybalépésekor érvényben lévő kétoldalú megállapodások vagy megegyezések keretében – visszafogadja. Ebben az esetben az érintett harmadik országbeli állampolgárt visszafogadó tagállam alkalmazza az (1) bekezdést.

(4) A tagállamok bármikor dönthetnek úgy, hogy a területükön jogszerűtlenül [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgár számára könyörületességből, humanitárius vagy egyéb okokból önálló tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt adnak ki. Ebben az esetben kiutasítási határozat elrendelésére [helyesen: meghozatalára] nem kerül sor. Amennyiben már kiadták [helyesen: meghozták] a kiutasítási határozatot, azt vissza kell vonni, vagy a tartózkodási engedély vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedély érvényességének idejére fel kell függeszteni.

(5) Ha a tagállam területén illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgár tartózkodási engedélyének vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyének megújítása folyamatban van, a tagállamnak mérlegelnie kell, hogy eltekint-e a kiutasítási határozat elrendelésétől mindaddig, amíg az eljárás befejeződik, a (6) bekezdés sérelme nélkül.

(6) Ez az irányelv nem gátolja a tagállamokat abban, hogy – a nemzeti jogszabályaiknak megfelelően, a III. fejezet alapján meglévő eljárási biztosítékoknak és a közösségi és nemzeti jog más vonatkozó rendelkezéseinek a sérelme nélkül – egyazon közigazgatási vagy bírósági határozaton vagy intézkedésen belül elfogadják a jogszerű tartózkodás megszüntetéséről szóló határozatot és egyidejűleg a kiutasítási határozatot és/vagy a kitoloncolási végzést és/vagy a beutazási tilalmat is.”

7 A 2008/115 irányelv „Beutazási tilalom” című 11. cikkének szövege a következő:

„(1) A kiutasítási határozatokkal együtt beutazási tilalmat kell elrendelni:

a) ha az önkéntes távozásra nem állapítottak meg határidőt, vagy

b) ha a visszatérési kötelezettség teljesítésére nem került sor.

Egyéb esetekben a kiutasítási határozatok párosulhatnak beutazási tilalommal.

(2) A beutazási tilalom időtartamát minden egyes eset idevágó körülményeinek alapos megfontolása alapján kell meghatározni, és az elméletileg nem haladja meg az öt évet. Mindazonáltal túllépheti az öt évet, ha a harmadik országbeli állampolgár a közrendre, a közbiztonságra vagy a nemzetbiztonságra nézve komoly fenyegetést jelent.

[…]”

A svéd jog

8 Az utlänningslag (2005:716) (a külföldiekről szóló 2005. évi 716. sz. törvény) 8. fejezetének 6a. §-a a következőképpen rendelkezik:

„Érvényes tartózkodási engedéllyel vagy az [Európai Unió] egy másik tagállamában való tartózkodásra jogosító egyéb okmánnyal rendelkező külföldi 2., 3. vagy 6. § szerinti kiutasításának vagy kitoloncolásának felvetődése esetén az eljáró hatóság felszólítja a külföldit, hogy észszerű határidőn belül önkéntesen térjen vissza a másik uniós tagállamba. Az eljáró hatóság kizárólag abban az esetben hozhat határozatot a kiutasításról vagy kitoloncolásról, ha a külföldi nem tett eleget ennek a felszólításnak.

Az első albekezdés nem alkalmazandó, ha

[…]

5) valószínű, hogy a külföldi nem tesz eleget a felszólításnak.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

9 2022. március 23-án A. L. harmadik országbeli állampolgárt megállították egy forgalom-ellenőrzés során Svédországban. Ezen ellenőrzés során a svéd rendőrhatóság megállapította, hogy A. L. nem rendelkezett sem tartózkodási engedéllyel, sem munkavállalási engedéllyel Svédországban. Mindazonáltal 2022. június 25-ig érvényes horvát tartózkodási engedélyt tudott bemutatni, és arra hivatkozott, hogy egy horvát munkaerő-kölcsönző cégnek dolgozik, amely őt kikölcsönözte egy svéd vállalkozásnak.

10 Ugyanezen a napon e rendőrhatóság határozatot hozott, amelyben kötelezte A. L.-t Svédország területének elhagyására. E határozathoz kapcsolódóan három évre megtiltották számára, hogy visszatérjen Svédországba. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az említett rendőrhatóság A. L.-t nem szólította fel arra, hogy önként térjen vissza Horvátországba, mivel véleménye szerint valószínű, hogy nem tenne eleget e felszólításnak.

11 A. L. 2022. április 1-jén Zágrábba (Horvátország) távozott.

12 A. L. közigazgatási jogorvoslati kérelmet nyújtott be a bevándorlási hivatalhoz a jelen végzés 10. pontjában említett határozattal szemben. Mivel ez utóbbi elutasította e kérelmet, A. L. keresetet indított ezen elutasító határozattal szemben a kérdést előterjesztő bíróság, a Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (göteborgi bevándorlásügyi közigazgatási bíróság, Svédország) előtt.

13 E bíróság arra keresi a választ, hogy összeegyeztethető-e ezzel az irányelvvel a külföldiekről szóló 2005. évi 716. sz. törvény 8. fejezetének 6a. §-a, amely a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését ülteti át a svéd jogrendbe.

14 Kétségtelen, hogy e 6a. § első bekezdése ezen irányelv 6. cikke (2) bekezdésének megfelelően úgy rendelkezik, hogy az illetékes nemzeti hatóságnak lehetővé kell tennie a valamely tagállamban tartózkodási joggal rendelkező harmadik országbeli állampolgár számára, hogy saját kezdeményezésére e tagállamba távozzon, mielőtt határozna az esetleges kiutasításáról. Mindazonáltal az említett 6a. § második bekezdésének 5) pontja olyan kivételt tartalmaz, amelyet az említett irányelv 6. cikkének (2) bekezdése nem ír elő, mivel abban az esetben, ha valószínű, hogy e harmadik országbeli állampolgár nem fog e tagállamba távozni, anélkül hozható vele szemben kiutasítási határozat, hogy e hatóság előzetesen lehetővé tette volna számára, hogy az említett tagállamba távozzon.

15 E körülmények között a Förvaltningsrätten i Göteborg – Migrationsdomstolen (göteborgi bevándorlásügyi közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„1) Mit jelent a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése? Azt jelenti-e, hogy a harmadik országbeli állampolgárt fel kell szólítani arra, hogy abból a tagállamból, amelyben jogellenesen tartózkodik haladéktalanul térjen vissza abba a tagállamba, amelyben érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkezik, hacsak közrendi vagy nemzetbiztonsági okokból haladéktalanul nem kell távoznia?

2) Ad-e iránymutatást a 2008/115 irányelv vagy más uniós jogszabály arra vonatkozóan, hogy mi a következménye annak, ha a nemzeti hatóság nem teszi meg a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése alapján a szükséges felszólítást? A szükséges felszólítás elmulasztása maga után vonja-e a kiutasítási határozat és a visszatérést tiltó határozat érvénytelenségét?

3) Ha a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése ilyen felszólítást és következményt von maga után, kellően egyértelmű és pontos-e ahhoz, hogy közvetlen hatállyal rendelkezzen?

4) Összeegyeztethető-e az uniós joggal a külföldiekről szóló [2005. évi 716. sz.] törvény 8. fejezetének 6a. §-ában szereplő svéd szabályhoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely további mentességeket állapít meg a felszólítás megtételére vonatkozó esetleges kötelezettség alól?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

16 Eljárási szabályzatának 99. cikke értelmében a Bíróság, ha az előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdésre a válasz egyértelműen levezethető az ítélkezési gyakorlatból, vagy ha az előzetes döntéshozatalra elé terjesztett kérdésre adandó válasz nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek, az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat.

17 A jelen ügyben ez a rendelkezés alkalmazandó.

Az első és a negyedik kérdésről

18 Első és negyedik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen és elsőként vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy valamely tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai kötelesek lehetővé tenni az e tagállam területén jogellenesen tartózkodó és egy másik tagállam által kiállított érvényes tartózkodási engedéllyel vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár számára, hogy e tagállamba távozzon, mielőtt adott esetben vele szemben kiutasítási határozatot hoznának, még akkor is, ha e hatóságok valószínűnek tartják, hogy ezen állampolgár nem tesz eleget az e más tagállamba való távozás iránti felszólításnak.

19 A 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése értelmében a valamely tagállam területén jogellenesen tartózkodó és egy másik tagállam által kibocsátott érvényes tartózkodási engedéllyel vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgároknak haladéktalanul távozniuk kell az engedélyt kibocsátó tagállam területére. Amennyiben az érintett harmadik országbeli állampolgár nem teljesíti ezt a kötelezettséget, vagy ha a közrend érdekében vagy nemzetbiztonsági okokból szükséges a harmadik országbeli állampolgár azonnali távozása, e 6. cikk (1) bekezdése alkalmazandó. Ez utóbbi rendelkezés előírja, hogy a tagállamok a területükön jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kiutasítási határozatot adnak ki.

20 Az említett 6. cikk (2) bekezdéséből kitűnik, hogy lehetővé kell tenni egy másik tagállam területén jogellenesen tartózkodó, valamely tagállam által kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár számára, hogy ez utóbbi államba távozzon, ahelyett hogy rögtön a származási országába való visszatérésre kötelezték, feltéve, hogy erre a közrend érdekében vagy

nemzetbiztonsági okokból nincs szükség (lásd ebben az értelemben: 2021. február 24-i M és társai [Átadás egy tagállamnak] ítélet, C-673/19, EU:C:2021:127, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 Ugyanakkor e rendelkezés nem értelmezhető úgy, hogy a 2008/115 irányelv hatálya alóli kivételt fogalmaz meg, amely kiegészítené ez utóbbi irányelv 2. cikkének (2) bekezdésében kifejtetteket, és lehetővé tenné a tagállamoknak azt, hogy kivonják a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat a visszatéréssel kapcsolatos közös normák és eljárások hatálya alól, amikor ezek az állampolgárok megtagadják, hogy haladéktalanul azon tagállam területére távozzanak, amely számukra tartózkodási jogot biztosít (2021. február 24-i M és társai [Átadás egy tagállamnak] ítélet, C-673/19, EU:C:2021:127, 36. pont).

22 Ellenkezőleg, abban az esetben, ha ezen állampolgárok megtagadják az e területre való azonnali visszatérést, azon tagállamoknak, amelyek területén az említett állampolgárok jogellenesen tartózkodnak, főszabály szerint, a 2008/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (2) bekezdése értelmében, ugyanezen állampolgároknak az Unió területéről való kiutasítását elrendelő határozatot kell hozniuk (2021. február 24-i M és társai [Átadás egy tagállamnak] ítélet, C-673/19, EU:C:2021:127, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

23 Egyébiránt, amint az mind a 2008/115 irányelv címéből, mind pedig annak 1. cikkéből következik, ezen irányelv „közös normákat és eljárásokat” állapít meg, amelyeket minden tagállamnak alkalmaznia kell a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban. A fent említett kifejezésből, egyúttal ezen irányelv általános rendszeréből is következik, hogy a tagállamok kizárólag az abban előírt feltételek, nevezetesen a 4. cikkében megállapított feltételek esetén térhetnek el az említett normáktól és eljárásoktól (2011. április 28-i El Dridi ítélet, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 32. pont).

24 E 4. cikk (3) bekezdése lehetőséget biztosít a tagállamok számára, hogy olyan rendelkezéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn, amelyek a 2008/115 irányelv rendelkezéseinél kedvezőbbek a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgáraira nézve, amennyiben e rendelkezések összeegyeztethetők az irányelvvel. Ez az irányelv azonban nem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy az általa szabályozott területen szigorúbb normákat alkalmazzanak (2011. április 28-i El Dridi ítélet, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 33. pont).

25 E tekintetben a Bíróság arra is rámutatott, hogy a 2008/115 irányelv pontosan meghatározza az egyes tagállamok által a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérésére alkalmazandó eljárást, és megállapítja ezen eljárás egymást követő, különböző szakaszai lefolytatásának a sorrendjét (2011. április 28-i El Dridi ítélet, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 34. pont).

26 E megfontolások fényében meg kell állapítani, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikke (2) bekezdésének olyan értelmezése, amely szerint e rendelkezés lehetővé teszi a tagállamok illetékes hatóságai számára, hogy kiutasítási határozatot hozzanak, amennyiben „valószínű”, hogy az érintett harmadik országbeli állampolgár nem tesz eleget az azon tagállam területére való azonnali távozás iránti felszólításnak, amely számára érvényes tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt állított ki, az ezen 6. cikk (2) bekezdésében nem szereplő eltérés bevezetésével lenne egyenértékű, amely így megfosztaná e rendelkezést hatékony érvényesülésétől.

27 Ezen indokokra tekintettel az első és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai kötelesek lehetővé tenni az e tagállam területén jogellenesen tartózkodó és egy másik tagállam által kiállított érvényes tartózkodási engedéllyel vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár számára, hogy e tagállamba távozzon, mielőtt adott esetben vele szemben kiutasítási határozatot hoznának, még akkor is, ha e hatóságok valószínűnek tartják, hogy ezen állampolgár nem tesz eleget az e más tagállamba való utazás iránti felszólításnak.

A harmadik kérdésről

28 Harmadik kérdésével, amelyet második helyen kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy közvetlen hatállyal rendelkezik, és így a magánszemélyek hivatkozhatnak arra a nemzeti bíróságok előtt, mivel az megköveteli, hogy a tagállamok lehetővé tegyék a területükön jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számára, hogy azon tagállamba távozzanak, amely érvényes tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt állított ki számukra, mielőtt adott esetben velük szemben kiutasítási határozatot hoznának.

29 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy minden esetben, amikor valamely irányelv rendelkezései tartalmukat tekintve feltétel nélküliek és kellően pontosak, azokra a magánszemélyek a nemzeti bíróságok előtt az érintett tagállammal szemben hivatkozhatnak, ha az elmulasztotta ezen irányelv határidőn belüli átültetését a nemzeti jogba, vagy azt helytelenül ültette át (2022. augusztus 1-jei TL [A tolmács és fordítás hiánya] ítélet, C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 E tekintetben a Bíróság pontosította, hogy valamely uniós jogi rendelkezés egyrészt akkor feltétlen, ha olyan kötelezettséget fogalmaz meg, amely nem tartalmaz feltételt, és nem függ – a végrehajtásában vagy hatályában – az Unió intézményeinek vagy a tagállamoknak semmilyen jogi aktusától, másrészt pedig akkor kellően pontos ahhoz, hogy egy jogalany hivatkozhasson rá, és a bíróság alkalmazhassa, ha egyértelműen fogalmaz meg valamely kötelezettséget (2022. augusztus 1-jei TL [A tolmács és fordítás hiánya] ítélet, C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 A Bíróság ezenfelül megállapította, hogy még ha valamely irányelv bizonyos mérlegelési mozgásteret is hagy a tagállamok számára a végrehajtási módozatok elfogadása során, ezen irányelv valamely rendelkezése tekinthető feltétlennek és pontosnak, ha egyértelműen megfogalmazott és pontosan meghatározott eredménykötelezettséget ír elő a tagállamok számára, amely a benne foglalt szabály alkalmazása tekintetében semmilyen feltételtől nem függ (2022. augusztus 1-jei TL [A tolmács és fordítás hiánya] ítélet, C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 A jelen ügyben, amint az a jelen végzés 25. pontjában megállapításra került, a 2008/115 irányelv pontosan meghatározza az egyes tagállamok által a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérésére alkalmazandó eljárást, és meghatározza ezen eljárás egymást követő különböző szakaszai lefolytatásának sorrendjét.

33 E tekintetben a 2008/115 irányelv 6. cikke (2) bekezdésének szövegéből az következik, hogy azon tagállam, amelynek területén ezen állampolgár jogellenesen tartózkodik, csak akkor hoz e 6. cikk (1) bekezdésével összhangban kiutasítási határozatot, ha az érintett harmadik országbeli

állampolgár nem teljesíti azon kötelezettségét, hogy haladéktalanul távozzon annak a tagállamnak a területére, amely érvényes tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt állított ki számára, vagy ha az azonnali távozása közrendi vagy nemzetbiztonsági okokból szükséges.

34 Meg kell állapítani egyrészt, hogy a tagállamok azon kötelezettsége, hogy lehetővé tegyék a területükön jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számára, hogy a számukra érvényes tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt kiállító tagállamba távozzanak, feltétlen jellegű, mivel a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése e kötelezettséget nem teszi uniós jogi aktus meghozatalától függővé, és nem is teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy feltételhez kössék vagy korlátozzák az említett kötelezettség terjedelmét.

35 Másrészt, ugyan a 2008/115 irányelv bizonyos mérlegelési mozgásteret enged a tagállamoknak az ezen irányelv 6. cikkének (2) bekezdésében említett eljárás végrehajtására irányuló gyakorlati szabályok elfogadása során, e rendelkezés egyértelműen előírja számukra azt a kötelezettséget, hogy lehetővé tegyék a területükön jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számára, hogy a számukra érvényes tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt kiadó tagállamba távozzanak, mielőtt velük szemben kiutasítási határozatot fogadnának el.

36 Ezen indokokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés, mivel megköveteli, hogy a tagállamok lehetővé tegyék a területükön jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számára, hogy azon tagállamba távozzanak, amely érvényes tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt állított ki számukra, mielőtt adott esetben velük szemben kiutasítási határozatot hoznának, közvetlen hatállyal rendelkezik, és így a magánszemélyek hivatkozhatnak arra a nemzeti bíróságok előtt.

A második kérdésről

37 Második kérdésével, amelyet utolsóként kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam e rendelkezéssel ellentétesen nem teszi lehetővé a területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár számára, hogy haladéktalanul abba a tagállamba távozzon, amely érvényes tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt állított ki számára, mielőtt vele szemben kiutasítási határozatot hoznának, e kiutasítási határozat és az ahhoz kapcsolódó beutazási tilalom semmis.

38 Az uniós jog elsőbbségének elve értelmében, amennyiben a nemzeti jogszabályoknak az uniós jog követelményeivel összhangban álló értelmezése nem lehetséges, a nemzeti bíróságnak mint tagállami szervnek – hatásköre keretében – kötelessége, hogy mellőzze a nemzeti jog mindazon rendelkezéseinek alkalmazását, amelyek ellentétesek ezen uniós jognak – a jelen esetben a 2008/115 irányelv 6. cikke (2) bekezdésének – az előtte folyamatban lévő jogvitában közvetlen hatállyal bíró rendelkezésével (lásd ebben az értelemben: 2022. március 10-i Landkreis Gifhorn ítélet, C-519/20, EU:C:2022:178, 101. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 Ebből következik, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitában – hatásköre keretében – valamennyi nemzeti bíróságnak meg kell tagadnia az olyan nemzeti szabályozás alkalmazását, mint amilyen az alapügyben szerepel, amennyiben nem lehetséges e szabályozásnak az uniós joggal összhangban való értelmezése (2022. március 10-i Landkreis Gifhorn ítélet, C-519/20, EU:C:2022:178, 102. pont).

40 Ennek kapcsán a nemzeti bíróságnak többek között azt kell figyelembe vennie, hogy ez adott esetben azzal a kötelezettséggel jár, hogy meg kell tennie minden intézkedést az uniós jog hatékony érvényesülésének elősegítése érdekében (2010. december 16-i Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe ítélet, C-239/09, EU:C:2010:778, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 A lojális együttműködésnek az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében előírt elve szerint ugyanis a tagállamok kötelesek az uniós jog ilyen megsértéséből eredő jogellenes következményeket megszüntetni (2020. június 25-i A és társai [Aalteri és nevelei szélerőművek] ítélet, C-24/19, EU:C:2020:503, 83. pont). Ebből következik, hogy az illetékes nemzeti hatóságok – ideértve azokat a nemzeti bíróságokat is, amelyekhez a 2008/115 irányelv 6. cikke (2) bekezdésének megsértésével elfogadott belső jogi aktus elleni keresetet nyújtottak be – hatáskörük gyakorlása során kötelesek meghozni minden ahhoz szükséges intézkedést, hogy orvosolják az utóbbi rendelkezésből eredő kötelezettségek nemzeti hatóság általi megszegését. Ez a nemzeti jog értelmében például a kiutasítási határozat, és ennélfogva az azt kísérő határozat – mint például az ezen irányelv 11. cikke szerinti beutazási tilalom – érvénytelenségét vonhatja maga után.

42 Ezen indokokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam e rendelkezéssel ellentétesen nem teszi lehetővé a területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár számára, hogy haladéktalanul abba a tagállamba távozzon, amely érvényes tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt állított ki számára, mielőtt vele szemben kiutasítási határozatot hoznának, az illetékes nemzeti hatóságok – ideértve azokat a nemzeti bíróságokat is, amelyekhez a kiutasítási határozattal és az azt kísérő beutazási tilalommal szemben keresetet nyújtottak be – kötelesek minden szükséges intézkedést megtenni annak orvoslása érdekében, hogy a nemzeti hatóság nem tesz eleget az említett rendelkezésből eredő kötelezettségeknek.

A költségekről

43 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (2) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

valamely tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai kötelesek lehetővé tenni az e tagállam területén jogellenesen tartózkodó és egy másik tagállam által kiállított

érvényes tartózkodási engedéllyel vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár számára, hogy e tagállamba távozzon, mielőtt adott esetben vele szemben kiutasítási határozatot hoznának, még akkor is, ha e hatóságok valószínűnek tartják, hogy ezen állampolgár nem tesz eleget az ezen utóbbi tagállamba való utazás iránti felszólításnak.

2) A 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezés, mivel megköveteli, hogy a tagállamok lehetővé tegyék a területükön jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számára, hogy azon tagállamba távozzanak, amely érvényes tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt állított ki számukra, mielőtt adott esetben velük szemben kiutasítási határozatot hoznának, közvetlen hatállyal rendelkezik, és így a magánszemélyek hivatkozhatnak arra a nemzeti bíróságok előtt.

3) A 2008/115 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

amennyiben valamely tagállam e rendelkezéssel ellentétesen nem teszi lehetővé a területén jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár számára, hogy haladéktalanul távozzon abba a tagállamba, amely érvényes tartózkodási engedélyt vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedélyt állított ki számára, mielőtt vele szemben kiutasítási határozatot hoznának, az illetékes nemzeti hatóságok – ideértve azokat a nemzeti bíróságokat is, amelyekhez a kiutasítási határozattal és az azt kísérő beutazási tilalommal szemben keresetet nyújtottak be – kötelesek minden szükséges intézkedést megtenni annak orvoslása érdekében, hogy a nemzeti hatóság nem tesz eleget az említett rendelkezésből eredő kötelezettségeknek.

Aláírások